

TWAALF MEDITATIES
OVER DE PSALMEN

Hugo Bouter

Twaalf meditaties over de psalmen

Gedachten over enkele psalmen en psalmverzen

Twaalf meditaties over de psalmen
Gedachten over enkele psalmen en psalmverzen

Copyright © H. Bouter
Vormgeving: Jan Paul Spoor
Eerste editie 2010
Tweede editie 2020
Distributie: CBC te Houten

ISBN 978-90-70926-56-4
NUR 707

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch of mechanisch, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*'Zing voor de HEERE een nieuw lied,
want Hij heeft wonderen gedaan'.*

Psalm 98:1

Inhoud

Woord vooraf	9
Overzicht van Messiaanse Psalmen	11
1. De omgang om Gods altaar	13
2. Gebed in zware ziekte	17
3. Het nieuwe lied	19
4. Over een rivier en een stad	27
5. Groeien als een olijfboom in Gods huis	31
6. Mozes als de herder van Gods volk	35
7. Gebed in doodsgevaar	41
8. Welzalig!	43
9. David als Gods knecht	45
10. Redenen om te zingen	47
11. Alle vlees is als gras	49
12. Geestelijke groei in de pelgrimsliederen	53

Woord vooraf

In deze uitgave zijn een twaalfstal kortere en langere overdenkingen over de psalmen gebundeld. Het is dus geen studie over alle 150 psalmen, maar slechts een selectie ervan. Toch vormt het genoeg materiaal voor een boekuitgave. Gods Woord is een onuitputtelijke bron, en de psalmen vormen inderdaad een goudmijn doordat het hele spectrum van menselijke gevoelens en ervaringen erin ter sprake komt. De hoogten en diepten van het menselijk bestaan worden hier op een geestelijke, gelovige wijze weergegeven. In die zin houden de psalmen ons telkens een spiegel voor en kunnen wij van harte instemmen met de lofzangen van Asaf, David, Etan, Heman, Mozes, de Korachieten en andere geïnspireerde dichters aan wie wij deze liederen te danken hebben.

Nu kan dit ook wel aanleiding tot misverstand geven als men het onderscheid tussen het Oude en het Nieuwe Testament, tussen de bedeling van de wet en die van de genade uit het oog verliest (vgl. Rom. 6:14). De ervaringen van de psalmdichters weerspiegelen niet de rijke nieuwtestamentische zegeningen: zoals bijv. het kindschap en het zoonschap van de christen, de kennis van de Vadernaam, de verzegeling met de Heilige Geest en de blijvende inwoning van de Geest in de gelovige (vgl. Ps. 51:13), en onze huidige positie in Christus in de hemelse gewesten. Het verschil in bedeling komt het duidelijkst naar voren in de zgn. wraakpsalmen, die pas weer volledig toepasbaar zullen zijn na de opname van de gemeente in de hemel, zoals blijkt uit de bede van de zielen onder het altaar in Openbaring 6:9-11. De geest van genade en vergeving, van voorbede en zelfs liefde voor vijanden is echter karakteristiek voor de genadetijd waarin wij nu leven (Matt. 5:38-48; Rom. 12:14, 17-21; 1 Petr. 2:19-23; 3:9).

Een bijzonder aspect van de psalmen moet nog worden genoemd, namelijk het Messiaanse karakter ervan. De psalmdichters hebben evenals de profeten getuigd van het lijden van Christus en van de heerlijkheden daarna (1 Petr. 1:11). Toen de opgestane Heer aan Zijn discipelen verscheen, opende Hij hun verstand, opdat zij de Schriften verstonden. En Hij onderwees hun de dingen die over Hem geschreven stonden 'in de wet van Mozes en in de profeten en psalmen' (Luc. 24:44-48). Het overzicht van Messiaanse psalmen dat hieronder volgt, geeft een globale indruk van de passages die toen mogelijk aan de orde zijn geweest en die voorzeggingen bevatten aangaande het lijden en sterven van Christus, maar ook t.a.v. Zijn opstanding en verheerlijking aan Gods rechterhand in de hemel, Zijn wederkomst in macht en majesteit, Zijn glorieuze regering in het komende Vrederijk etc. Dat is de heerlijke toekomst waarnaar ook wij als leden van Gods gemeente mogen uitzien.

Mijn gebed is dat de Heer Zijn zegen zal geven over deze overdenkingen van Zijn Woord en dat onze Heer Jezus Christus ook als de Messiaanse Koning groter en heerlijker voor onze harten zal worden.

Gouda, voorjaar 2020

H. Bouter

Overzicht van Messiaanse Psalmen

Onderwerp	Psalm	N.T. verwijzingen
Verworpen door de volken	2:1-2	Hand. 4:25-28
Zoonschap op aarde	2:7	Hebr. 1:5
Heerschappij over de volken	2:8-9; 22:29; 72	Openb. 19:11v.; 20:4
Palmzondag	8:3	Matt. 21:16
Opstanding	16:10-11	Hand. 2:25-28
Godverlatenheid	22:2	Matt. 27:46; Marc. 15:34
Reine mensheid	22:10-11	Luc. 1:35; 2:40, 52
Gekweld door dorst	22:16; 69:22	Matt. 27:48; Joh. 19:28-29
Handen en voeten doorboord	22:17	Joh. 19:37
Kleding verdeeld	22:19	Matt. 27:35; Joh. 19:24
De Goede Herder	23	Joh. 10; 18:9
Hemelvaart	24:7-8; 68:19; 110:1	Hand. 2:34-35; Ef. 4:8
Zijn geest in Gods hand	31:6	Luc. 23:46
Geen been gebroken	34:21	Joh. 19:36
Het volmaakte Offer	40:7-9	Hebr. 10:5-7
Verraden door Judas	41:10; 69:26; 109:8	Joh. 13:18; Hand. 1:20
Godheid van Christus	45:7-8; 102:26-28	Hebr. 1:8-12
Tempelreiniging	69:10	Joh. 2:17
Eeuwig koningschap	72:17; 89:37-38	Openb. 11:15; 21:1-8
Koninklijke geboorte	89:4-5	Matt. 1
Bewaard in verzoeking	91:11-12	Matt. 4:6; Luc. 4:10-11
Eeuwig priesterschap	110:4	Hebr. 5:6; 6:20; 7:17, 21
Wederkomst	110:5-7	Matt. 22:44; Openb. 14:14
Hoeksteen	118:22	Hand. 4:11-12; 1 Petr. 2:7
Gegeseld door Pilatus	129:3	Matt. 27:26

1. De omgang om Gods altaar

‘Ik was mijn handen in onschuld; ik ga rondom Uw altaar, HEERE, om een loflied te doen horen en al Uw wonderen te vertellen’.

Psalm 26:6-7

De noodzaak van het wasvat

Als de priesters altaardienst verrichtten of naar de tent van ontmoeting kwamen om daar hun taken waar te nemen, moesten zij eerst bij het wasvat hun handen en voeten *met water* wassen (Ex. 30:17-21). Anders zouden zij sterven, zo groot was Gods heiligheid. Zo was er ook het voorschrift om *nuchter* de tent van ontmoeting binnen te gaan en geen vreemd vuur voor het aangezicht van de Heere te brengen (Lev. 10).

Een andere gelegenheid waarbij het ‘wassen van de handen’ wordt vermeld, vinden wij in Deuteronomium 21:1-9, bij de verzoening van een moord door een onbekende gepleegd. De oudsten van de dichtstbijzijnde stad moesten hun handen wassen boven het offerdier en zo hun onschuld betuigen ten aanzien van het bloed dat was vergoten. In de psalmen komt de uitdrukking verder nog voor in psalm 73:13, maar daar is het al louter *figuurlijk* bedoeld.

In psalm 26 kunnen wij natuurlijk in eerste instantie denken aan de beide voorwerpen in de voorhof: het wasvat en het koperen brandofferaltaar. Ze worden hier allebei aangeduid in vers 6. Voor ons als gelovigen in de nieuwtestamentische bedeling geldt uiteraard de *zinnebeeldige* betekenis: wij wassen onze handen (en voeten) in het waterbad van Gods Woord (Ef. 5:26). Alleen zo kunnen wij vrijmoedig tot God naderen met het doel om:

- a. altaardienst te verrichten bij het ‘brandofferaltaar’, dat wil zeggen dóór Christus onze offeranden van lof en dank aan God te brengen, en
- b. als priesters het hemelse heiligdom te betreden om daar ‘reukwerk’ te offeren en dienst te doen in de tegenwoordigheid van onze God en Vader.

De omgang om het brandofferaltaar

Nadat de offeraar het offerdier zelf had geslacht, moesten de priesters, de zonen van Aäron, het bloed brengen en dat sprenkelen *rondom* op het altaar. Wanneer het offer als vuuroffer moest worden verbrand, moesten de delen ervan worden geschikt op het hout dat op het vuur op het altaar lag (zie o.a. Lev. 1). Bij het verrichten van deze handelingen maakten de priesters dus reeds de *omgang* om het altaar.

Maar ik neem aan dat psalm 26 ziet op het in rook doen opgaan van het offer, waarbij de offeraar en de priester dit schouwspel van alle kanten vol bewondering bekeken en Gods lof bezongen. De acceptatie van de offeraar was immers afhankelijk van het tot as verteren van het offer (Ps. 20:4 SV). Wanneer wij als aanbidders het werk en de Persoon van onze Heiland gedenken, dan maken wij figuurlijk gesproken ook de *omgang* om het altaar. Wij mogen Zijn verzoeningswerk van *alle* kanten bezien en Christus en onze God en Vader prijzen en verheerlijken.

1. De ‘omgang’ begint bij de *noordzijde* van het altaar, want dat was de plaats waar de offerdieren werden geslacht (Lev. 1:11). De noordkant is wel vaker de kant van oordeel en toorn in de Schrift (denk aan de Assyriërs, die de tuchtroede van Gods toorn waren, en de koning van het noorden in het boek Daniël). Bij deze kant van het altaar kunnen wij dus denken aan het oordeel dat wij hadden verdiend, maar dat Christus plaatsvervangend voor ons heeft gedragen. Hij is voor ons gestorven, opdat de toorn van

een heilig en rechtvaardig God ons niet zou treffen. God straft de zonden slechts éénmaal. Christus is het Lam dat geslacht is voor onze zonden. Hij is gestorven voor onze zonden, naar de Schriften (1 Kor. 15:3).

2. Van de noordzijde gaan wij naar de *oostzijde* van het altaar, waar de asbelt was (Lev. 1:16). Met de as moest zorgvuldig worden omgegaan (Lev. 6:10-11). Dit herinnert aan het wegnemen van het lichaam van Jezus en Zijn begrafenis door Jozef van Arimatea, geholpen door Nikodemus (Joh. 19:38-42).

De oostzijde, bij de ingang van de tabernakel, was echter *ook* de plaats waar de zon opging (Num. 2:3; 3:38). Dit spreekt van Christus' *opstanding* uit de doden en profetisch gezien ook van Zijn verschijning in heerlijkheid. De dag zal aanbreken en de Zon van de gerechtigheid zal opgaan (Mal. 4:2). De heerlijkheid van de Heere zal terugkeren door de poort die naar het oosten gericht is (Ezech. 43:4). Begrafenis en opstanding horen bij elkaar. Dat is de les van de oostzijde van het altaar. Christus is begraven *en* opgewekt op de derde dag, naar de Schriften (1 Kor. 15:4).

3. Dan volgt de *zuidzijde*, d.i. de plaats van zegen als gevolg van het volbrachte verlossingswerk. Isaak woonde in het Zuiderland en hij werd daar door God gezegend (Gen. 24:62; 25:11). Wij zijn als christenen nu gezegend met alle geestelijke zegening in de hemelse gewesten (Ef. 1:3).

Wij hebben echter in de praktijk van het leven zowel de koude noordenwind van de beproeving als de warme zuidenwind van voorspoed en zegen nodig, om vrucht te kunnen dragen voor God en een welriekende balsemgeur te kunnen verspreiden (vgl. Hoogl. 4:16).

4. De omgang om het altaar eindigt bij de *westzijde*, d.i. de plaats waar de zon óndergaat. Psalm 72 bevat enkele verwijzingen naar dit laatste punt. Men zal de Vredevorst eren, 'zolang de zon er is' (vs. 5). Het dalen van de zon in het westen is profetisch gezien het einde van het Vrederijk, wanneer Christus het Koninkrijk overgeeft aan God de Vader (vgl. 1 Kor. 15:24).

Verder zullen 'de koningen van Tarsis en de kustlanden' komen om hun geschenken aan te bieden (vs. 10). Dat zijn de volken uit het westen (zie Gen. 10:4-5). Samen met de andere volken die gespaard zijn, zullen zij jaarlijks optrekken naar Jeruzalem om daar de Vredevorst te huldigen (Zach. 14:16-17).

Zó uitgestrekt zijn de gevolgen van het werk op het kruis van Golgota:

- a. de zegen reikt tot aan de einden van de aarde;
- b. tot alle volken;
- c. en wel tot in de verre toekomst (vgl. ook Ps. 22:28vv.).

Wanneer wij staan bij de *westzijde* van het altaar is er dan ook alle reden om een loflied te doen horen en al Gods wonderen te vertellen.

2. Gebed in zware ziekte

‘Verlaat mij niet, HEERE; mijn God, blijf niet ver van mij’.

Psalm 38:22

Deze psalm van David werd mogelijk gezongen door de tempelzangers bij het offeren van het ‘gedenkoffer’ (vs. 1 NBG). Dat is het verbrande deel van het spijsoffer dat tot gedachtenis oplom voor Gods aangezicht, opdat Hij de aangename geur van het offer zou ruiken en de offeraar in genade zou aanzien (vgl. Lev. 2). Soms had zo’n offer het karakter van een zondoffer (Lev. 5:12). Dan werd daardoor de zonde in herinnering gebracht voor Gods aangezicht en voor Hem beleden.

Daaraan zullen wij wel moeten denken bij deze psalm, want het is duidelijk een boetelied. De dichter van psalm 38 doet belijdenis van zijn zonden en ongerechtigheden, die als een zware last op hem drukken en hem alle levensvreugde ontnemen. Zelfs zijn gezondheid loopt gevaar, want hij is getroffen door een zware ziekte. Wat kan hij doen in deze situatie? Hij roept tot God en smeekt Hem om ontferming; hij erkent zijn schuld en vraagt om uitredding. Dat is een les die wij allemaal ter harte kunnen nemen. Soms is ziekte inderdaad het gevolg van *zonde* in ons leven, hoewel dat lang niet altijd het geval is. In het geval van de genezing van de blindgeborene was het niet zo, maar in de situatie die Jakobus beschrijft was het kennelijk wel zo (vgl. Joh. 9:1-3; Jak. 5). Dan is belijdenis van zonde en schuld natuurlijk noodzakelijk.

Aan de andere kant doen de bewoordingen van de psalm ons ook aan Christus Zélf denken, die *onze* ongerechtigheden tot de *Zijne* heeft gemaakt en het oordeel over onze zonden heeft gedragen op het kruis van Golgota (vs. 2-5). Hij is daar werkelijk getroffen door Gods toorn, toen Hij in onze plaats tot zonde werd gemaakt. Hij is door God verlaten in de drie uren van duisternis en toen heeft Hij het uitgeroepen: 'Mijn God, waaróm hebt U Mij verlaten?' Dit gebeurde opdat wij nooit die verschrikkelijke verlatenheid en dat goddelijke gericht zouden ondergaan, maar voor eeuwig gered zouden worden door het geloof in Zijn plaatsvervangend lijden en sterven. Hij is van God verlaten, opdat wij nimmermeer van Hem verlaten zouden zijn. God is niet ver van allen die Hem in waarheid aanroepen!

3. Het nieuwe lied

‘Hij legde mij een nieuw lied in de mond, een lofzang voor onze God’.

Psalm 40:4

Het lied van het Lam

Psalm 40 is een van de mooiste Messiaanse psalmen, omdat hij ons een beschrijving geeft van de hele weg die Christus heeft afgelegd en van de unieke waarde van Zijn offerdood. Wij vinden hier eerst een terugblik op Zijn menswording (vs. 7-9), en op het getuigenis dat Hij tijdens Zijn leven heeft afgelegd te midden van het volk Israël (vs. 10-11). Vervolgens zien we Zijn kruislijden en de uren van verlatenheid vanwege onze zonden en boosheden, die Hij tot de Zijne maakte en zelfs ‘Mijn ongerechtigheden’ noemde (vs. 12-18). Maar we zien ook het heerlijke eindresultaat van Zijn werk, en daarmee begint de psalm: Zijn opwekking uit de doden (vs. 1-6).

De dichter *begint* dus met dit laatste thema: Christus’ verlossing uit de banden van de dood en de jubelzang van de bevrijding die hieruit voortvloeit. Vervolgens krijgen wij een overzicht van de *weg* die tot dit heerlijke resultaat heeft geleid. Christus is de *Eersteling* uit de doden en Hij heft met de Zijnen het loflied van de verlossing aan. God gaf Hem en ook ons een nieuw lied in de mond: het nieuwe lied dat tot in eeuwigheid zal weerklinken. Wij staan met Hem op een nieuwe bodem, de vaste grond van de opstanding. *Velen* zullen het zien en vrezen, en op de Heere vertrouwen (Ps. 40:4).

Hoewel wij nu met Hem staan 'op een rots' (Ps. 40:3), d.i. de grondslag van de opstanding, zullen wij nooit vergeten dat Zijn diepe vernedering tot in de kruisdood noodzakelijkerwijs hieraan voorafging. Hoewel wij Hem kennen als de Levende, komt Hij telkens toch weer in onze herinnering als Degene die ons liefhad tot het einde, tot in de dood. Hij heeft Zichzelf vernederd en Hij is gehoorzaam geworden tot de dood, ja, tot de kruisdood. Tot in eeuwigheid zullen wij Hem zien en loven als het Lam dat geslacht is en dat ons heeft gekocht met de losprijs van Zijn bloed (Openb. 1:5-6). Dit is het thema van het lied van de hemel, het *nieuwe* lied (Openb. 5:9). Dit lied is typerend voor de *nieuwe* bedeling, die is ingeluid door Christus' opstanding uit de doden.

Het nieuwe lied is gebaseerd op het werk van Christus

De nieuwe dingen die nu hun intrede hebben gedaan, zijn gegrond op het volmaakte offer van Christus. Hij heeft de wet vervuld en Zijn werk vormde de vervulling van de offers die onder het oude verbond werden gebracht. De vier hoofdtypen van de offers worden hier genoemd: *slachtoffers* (of: *vredeoffers*) en *spijsoffers*, *brandoffers* en *zondoffers* (Ps. 40:7). In Hebrëeën 10:5-9 wordt hiernaar verwezen.

De eerste twee offeranden waren zogenoemde 'maaltijdooffers', de laatste twee 'zoenoffers', offers die de verzoening tot stand brachten. Bij de maaltijdooffers stond de Israëliet een deel van zijn voedsel af voor de Heere en voor de priesters. Het vredeoffer had daadwerkelijk het karakter van een gemeenschappelijke *maaltijd*, doordat zowel de Heere alsook de priester en de offeraar eraan deelnamen. Dit offer is een beeld van het werk van Christus als de grondslag van de vredige gemeenschap tussen God en Zijn verlore volk, en van onze *onderlinge* gemeenschap als kinderen van God. Onze gemeenschap is nu met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus (1 Joh. 1:3).

Het spijsoffer of graanoffer was een ónbloedig offer en daarom is dit een beeld van het volmaakte, aan God toegewijde *leven* van Christus als Mens hier op aarde. Dit leven eindigde in Zijn offerdood en daarin vond Zijn toewijding jegens Zijn God en Vader haar hoogtepunt. Volgens de offerwetten van het Oude Testament werd een brandoffer nooit gebracht zónder een bijbehorend spijsoffer. Evenzo is de waarde van Christus' offerdood gekoppeld aan Zijn reine

mensheid. Het was déze unieke Mens, die Zijn leven uitstortte in de dood; dat verleende aan Zijn sterven zo'n bijzondere glans.

De beide zoenoffers, brandoffers en zondoffers, dienden ter *verzoening*, resp. van de *persoon* en van de *zonden* van de offeraar. Het brandoffer-aspect van het werk van Christus staat in psalm 40 op de voorgrond. Het brandoffer werd in zijn geheel aan God geofferd op het altaar, en de aangename geur ervan steeg op voor Gods aangezicht. Dit offer is een beeld van Christus als Degene die Zichzelf op het kruis geheel en al aan God heeft opgeofferd tot een liefelijke reuk (Ef. 5:2; Hebr. 9:14). Hij kwam met het uitgesproken doel om de wil van God te vervullen. Hij wilde God verheerlijken op de plaats waar de mens door zijn zonde God had onteerd. Daartoe offerde Hij Zichzelf vrijwillig en volkomen: 'Ik vind er vreugde in, Mijn God, om Uw welbehagen te doen' (Ps. 40:9; Hebr. 10:7).

Deze kant van het werk van Christus, dus het brandoffer-aspect, vinden wij ook in het evangelie van Johannes. Het gebod van de Vader hield in dat Hij Zijn leven moest afleggen, maar Hij had ook de *macht* dit te doen en het leven daarna weer te nemen (Joh. 10:17-18). Zo heeft Christus Gods wil volbracht, Zijn Vader verheerlijkt op de aarde en het werk voleindigd dat Hij Hem te doen had gegeven (Joh. 13:31; 17:4; 19:30).

Het zondoffer-aspect van het werk van Christus wordt in psalm 40 wel genoemd (vs. 7, 13), maar dit is nog meer het onderwerp van psalm 22. Daar zien wij het lijden van Godswege, de verlatenheid die over Christus kwam in de drie uren van duisternis. Toen werd Hij de Zondendrager en toen moest God Zijn heilig aangezicht voor Hem verbergen (Ps. 22:2, 4). God legde Hem in het stof van de dood, nadat Hij voor ons tot zonde was gemaakt (Ps. 22:16). Christus smaakte de dood van de zondaar. Gods heilige toorn ten opzichte van de zonde werd in de offerwetten symbolisch aangeduid door het voorschrift dat de zondoffers waarvan het bloed in het heiligdom werd gebracht, geheel en al verbrand moesten worden *buiten het kamp*. Zo heeft Christus geleden in de absolute eenzaamheid, in het vuur van Gods gericht.

Psalm 22 noemt echter niet alleen het lijden van de kant van God, maar ook heel uitvoerig het lijden dat Christus onderging van de kant van de mensen, die Hem als honden en als een bende boosdoeners omsingelden. In vers 22 vindt de grote wending plaats, wanneer Hij in de opstanding het antwoord van God ontvangt op al Zijn lijden. Het tweede hoofddeel van de psalm beschrijft dan

de heerlijke resultaten die voortvloeien uit het verlossingswerk (Ps. 22:23-32). Wij zien hier achtereenvolgens de rijke zegen voor:

- a. de gemeente van God;
- b. voor het volk Israël; en
- c. voor de volken in het Vrederijk.

De zingende Heiland en Zijn verlost

Christus heft nu te midden van de verlost, die Hij Zijn broeders noemt, het loflied van de verlossing aan. Hij verkondigt de Vadernaam aan de Zijnen die nauw met Hem verbonden zijn. Dat is het bijzondere voorrecht van de gemeente, die in de tijd van Christus' verwerping verzameld wordt uit de Joden en uit de volken (Ps. 22:23; Joh. 20:17; Hebr. 2:12). Dit verbindt psalm 22 heel duidelijk met het nieuwe lied van psalm 40:4.

Na Zijn opstanding bezingt Christus dus Gods lof te midden van de verlost. Hij noemt ons Zijn *broeders*, en de Vader noemt ons Zijn *kinderen*. Wij zijn op grond van Zijn volbrachte werk aangenomen als kinderen van God. Christus is verhoord uit Zijn lijden en zo kan Hij het danklied aanheffen jegens Zijn God en Vader. God heeft Hem geantwoord en Hem verlost uit de banden van de dood. En wij die Hem kennen, mogen met Hem instemmen en de woorden van het *nieuwe* lied in de mond nemen. Hij is gestorven voor onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardiging. Wij zijn voorgoed met Hem verbonden en ontrukkt aan de machten van zonde, dood en Satan. De verlost staan op een geheel *nieuwe* grondslag voor Gods aangezicht.

Daarom kunnen wij zingen over het grote heil dat ons ten deel is gevallen – zoals destijds Israël aan de overkant van de Schelfzee de jubelzang van de bevrijding zong samen met hun leider Mozes, die het lied aanhief. In het christendom hebben wij te maken met *nieuwe* dingen, en het *nieuwe* lied brengt dit op een bijzondere wijze tot uitdrukking. Het accentueert namelijk de vreugde en de blijdschap die met deze nieuwe dingen gepaard gaan en die in het hart van de gelovige een loflied doen opwellen. Zouden wij onze God en Vader niet danken voor de wonderbare dingen die Hij tot stand heeft gebracht door het werk van Zijn Zoon? Als de *eerste* schepping reeds een loflied tevoorschijn

riep, zodat al de zonen van God jubelden (Job 38:4-7), zou dan de *nieuwe* schepping, waarvan wij de ‘eerstelingen’, de eerste vruchten zijn, geen dank en aanbidding teweegbrengen in onze harten?

Er is genoeg reden tot lofprijzing. Wij leven in de *nieuwe* bedeling en genieten de zegeningen van het *nieuwe* verbond, dat bezegeld is met het bloed van Christus (1 Kor. 11:25; 2 Kor. 3:6). In Hem zijn wij ook een *nieuwe* schepping geworden. Het oude is voorbijgegaan, zie, het is alles *nieuw* geworden (2 Kor. 5:17; vgl. Openb. 21:4-5). Wij zijn Gods maaksel, geschapen in Christus Jezus (Ef. 2:10). Daarom is er in het Nieuwe Testament sprake van een *nieuwe* type mens: ‘één nieuwe mens’, ‘de nieuwe mens’ (Ef. 2:15; 4:24; Kol. 3:9). Er is nu een *nieuwe* mens naar het voorbeeld van Christus. De nieuwe mens is in overeenstemming met God geschapen in ware gerechtigheid en heiligheid. De nieuwe mens vertoont méér dan Adam het beeld en de gelijkenis van zijn Schepper. Wij zijn immers verbonden met de *opgestane* Heer, die als de laatste Adam het Hoofd is van een *nieuw* mensengeslacht. Christus heeft *nieuw* leven aan het licht gebracht, leven dat afkomstig is van de overzijde van dood en graf. Door Zijn Geest heeft Hij dit leven geschonken aan al de Zijnen, evenals Hij het na Zijn opstanding in de discipelen blies.

Zo kunnen wij wandelen in *nieuwheid* van leven, dienen wij God in *nieuwheid* van de geest en niet in oudheid van de letter (Rom. 6:4; 7:6). Onze Heer heeft ons ook een *nieuw* gebod gegeven (Joh. 13:34; 1 Joh. 2:8). Een *nieuwe* naam zal ons ook nog worden geschonken (Openb. 2:17; 3:12). Het *nieuwe* Jeruzalem, de woonplaats van God en van het Lam, zal onze woonplaats zijn (Openb. 21:2). Deze heilige stad is verbonden met de *nieuwe* hemel en de *nieuwe* aarde (2 Petr. 3:13; Openb. 21:1). Zoals gezegd geeft het *nieuwe* lied op bijzondere wijze uitdrukking aan al deze *nieuwe* dingen, die wij door het geloof mogen kennen en genieten en die straks bij de wederkomst van Christus in al hun heerlijkheid zullen worden getoond.

Het nieuwe lied in de toekomst

De uitdrukking ‘een *nieuw* lied’ vinden wij in het Nieuwe Testament alleen in het laatste bijbelboek (Openb. 5:9; 14:3). In Openbaring 5 gaat het om de lofzang van de vierentwintig oudsten in de hemel. Zij vertegenwoordigen de verheerlijkte heiligen, die zich in de hemel bevinden na de opname van de

gemeente. Zij zingen niet alleen over hun *eigen* verlossing door het bloed van het Lam (vgl. Openb. 1:5-6). Het onderwerp van hun lied is veeleer de verlossing van *anderen* door het kostbare bloed van het Lam: verlost en uit alle volken van de aarde. Christus is geslacht en Hij heeft voor God gekocht met Zijn bloed uit *elk* geslacht en taal en volk en natie; en Hij heeft hen voor God gemaakt tot een koninkrijk en tot priesters. Bovendien bezingen de vierentwintig oudsten de waardigheid van het Lam Zelf, om straks orde op zaken te stellen hier op aarde door de oordelen die Hij uitoefent.

Het zal een veelbewogen tijd zijn wanneer de oordelen van Openbaring 6 tot 18 over de aarde komen, maar de gemeente omringt in hemelse rust de troon van het Lam en zij knielt in aanbidding voor Hem neer. In haar eredienst heft zij het *nieuwe* lied aan, in het besef dat alle dingen *nieuw* zullen worden gemaakt door Hem die op de troon zit. Zij is zich ervan bewust dat God ook in die turbulente tijd een volk zal bijeenbrengen, een grote menigte van verlost en uit Israël én uit de volken. Dit gebeurt door de prediking van het evangelie van het komende Koninkrijk. Het is goed niet alleen aan onze eigen belangen te denken, maar tevens aan die van andere families van verlost en aan de Verlosser Zelf. Dat wordt duidelijk geïllustreerd door de inhoud van dit *nieuwe* lied van de vierentwintig oudsten.

In Openbaring 14 wordt het *nieuwe* lied door *andere* zangers gezongen, want wij lezen dat het wordt gezongen *vóór* de troon en *vóór* de oudsten. Het lijkt erop dat het *nieuwe* lied dat eerst gezongen was door de oudsten, ook weerklank heeft gevonden bij anderen. De tonen ervan worden overgenomen door *andere* heiligen, waarbij wij voornamelijk aan Joodse martelaren zullen moeten denken, alsook aan hun broeders op aarde die de Grote Verdrukking overleven (vgl. Openb. 15:2-3). Dit lied weerklinkt dus zowel in de hemel als op de aarde: *vóór* de troon wordt het gezongen door zangers die hun getuigenis met hun leven moesten betalen, en op aarde wordt het geleerd door hun broeders die als overwinnaars met het Lam op de berg Sion staan.

Dit brengt ons weer terug bij het uitgangspunt, het *nieuwe* lied zoals wij het vinden in psalm 40:4 en in andere psalmen (Ps. 33:3; 96:1; 98:1; 144:9; 149:1). Het gaat hier immers in de eerste plaats om het loflied zoals het zal worden gezongen door het overblijfsel van Israël bij het begin van het Vrederijk. De verschijning van de Messias zal alles anders maken voor Gods volk en een totaal *nieuw* tijdperk van zegen inluiden. *Nieuwe* dingen zullen uitspruiten,

en een *nieuw* lied zal de Heere worden toegezongen (Jes. 42:9-10). Het zal weerklinken tot de einden van de aarde.

Gerechtigheid, vrede en blijdschap zijn de kenmerken van het komende Koninkrijk (vgl. Rom. 14:17). In geestelijk opzicht zijn de voorrechten van het Vrederijk nu al ons deel. De gemeente heeft een specifiek hemels deel en wij mogen met de opgestane Heer vol blijdschap het *nieuwe* lied aanheffen. Straks zal het alom weerklink vinden op aarde. Maar wij zijn de eersten van de 'velen' die instemmen met het loflied dat Christus Zelf ons leert zingen (Ps. 40:4). Zouden wij, die de waarde van Zijn Persoon en van Zijn werk hebben leren kennen, kunnen zwijgen? Zouden wij de grootheid van onze Redder en van Zijn offer niet bezingen in liederen van lof en dank? Het is de Geest van Christus Zelf, die met onze geest getuigt dat wij kinderen van God zijn geworden door Zijn volbrachte werk. Wanneer wij kinderen van God zijn, dan zijn wij ook *aanbidders*, die de Vader aanbidden in geest en waarheid. De Vader noemt ons Zijn *kinderen*, en de Zoon noemt ons Zijn *broeders*. Wij zijn rijk gezegend! Te midden van de verlost en weerklinkt het loflied tot eer van God en van het Lam, het *nieuwe* lied waarvan de echo in de hemel en op de aarde wordt gehoord!

*Zing, zing een nieuw gezang de Heere,
die grote God, die wond'ren deed.*

4. Over een rivier en een stad

'De beekjes van de rivier verblijden de stad van God'.

Psalm 46:5

'(...) de beek van God is vol water'.

Psalm 65:10

De rivier van God

Zonder water kunnen wij niet leven, want het is een van de eerste levensbehoeften. In het Midden-Oosten beseft men dat nog beter dan wij in onze westerse landen. In bijbelse tijden had men geen waterleiding zoals wij die kennen in onze steden en dorpen. Men was voor de watervoorziening aangewezen op rivieren en bronnen, en dikwijls waren de steden dan ook gesitueerd in de nabijheid daarvan.

Maar het gaat in de psalmverzen die het motto zijn van dit artikel, om een heel bijzondere rivier en een heel bijzondere stad: Jeruzalem, de stad van God Zelf, de stad van de grote Koning (Matt. 5:35). De stad droeg deze naam, omdat de Heere Zelf hier woonde en heerste. Hij woonde daar in de tempel, en Hij regeerde er door middel van de door Hem gegeven koningen en profeten. God zorgde ook in praktische zin voor Zijn volk en Hij voorzag in de noodzaak van

water. Er was een rivier, en haar stromen verheugden de stad van God. Het is natuurlijk de vraag welke stromen of waterbeken daarmee bedoeld worden. God zorgde voor het water dat nodig was voor de stad waar Hij Zijn woonplaats had. Er waren diverse bronnen die de stad van water voorzagen, zoals de bron Rogel en de bron Gichon (1 Kon. 1).

Mogelijk zijn deze psalmverzen niet direct letterlijk bedoeld, want Jeruzalem lag niet aan een rivier. Het kan symbolisch bedoeld zijn en dan wordt er een vorm van beeldspraak gehanteerd die wel vaker voorkomt in de psalmen. Het gaat om een rivier met een profetische en geestelijke betekenis, nl. de rivier *van God*, de beek *van God*, en die is altijd vol water (Ps. 65:10). Dat betekent: er is bij God een volheid van zegen beschikbaar en Hij deelt die met milde hand uit aan Zijn volk. Hij is de Bron van leven en verkwikking. Hij lest onze dorst, Hij laat ons drinken van het water van het leven.

Profetische betekenis

Profetisch gezien valt bij de rivier van God vooral te denken aan de tempelbeek, die in het Vrederijk uit het heiligdom zal voortkomen (Ezech. 47:1-12). Het laatste bijbelboek schetst een soortgelijk beeld. Johannes op Patmos ziet in zijn laatste visioen een rivier van levenswater, blinkend als kristal, die in het nieuwe Jeruzalem stroomt vanuit de troon van God en van het Lam (Openb. 22:1-2). Het levenswater – een beeld van de levendmakende Geest – noemt Johannes daar in één adem met de boom van het leven, een type van Christus Zelf.

In feite voert dit ons terug naar het begin van de Bijbel, want in Genesis 2 en 3 vinden wij de paradijsrivier en de boom van het leven. De rijke voorzieningen die God had getroffen voor de eerste mens, maar die Adam en Eva door hun zonde hadden verbeurd, worden nu aangeboden aan verlore zondaars. En dat op een veel hóger niveau, want het gaat in het boek Openbaring om de definitieve vervulling van de beelden uit Genesis. De typen vinden hun belichaming in de Persoon van Christus en in de gave van de Heilige Geest. Zo wordt Gods oorspronkelijke scheppingsplan tot vervulling gebracht door middel van de verlossing in Christus, zodat God daadwerkelijk kan wonen bij de mensen.

Hiermee doe ik niets af van de historische werkelijkheid van Genesis 1 tot 11. De gebeurtenissen in deze hoofdstukken hebben echter een diepe geestelijke en profetische betekenis. Dat geldt zowel voor het begrip 'rivier' als voor het begrip 'stad' in de Schrift. Kaïn werd de eerste stedenbouwer, nadat hij was weggegaan van het aangezicht van de Heere, en hij gaf die stad de naam van zijn zoon Henoch (Gen. 4:17).

De stad van God

Die stad was echter niet de stad van God, de stad van de grote Koning. De stad van God staat juist tegenover de stad van de gevallen mens. De stad van God – Jeruzalem, de stad van de vrede – kwam pas op Gods tijd. Koning David regeerde hier bij de gratie van God, en Salomo bouwde er de tempel als Gods woonplaats. Gods heerlijkheid vervulde het huis. Door Israëls falen werden stad en tempel na verloop van enkele eeuwen prijsgegeven aan vijandige machten. Toen braken 'de tijden van de volken' aan (Luc. 21:24). Maar in de eindtijd zal God een keer brengen in het lot van Zijn volk en opnieuw Zijn troon te Jeruzalem vestigen.

Daarover spreekt psalm 46 profetisch. Het gaat hier om de eindstrijd met de vijanden van God en van het volk Israël. Alle volken zullen tegen Jeruzalem ten strijde trekken (vgl. Zach. 12 en 14). Maar doordat God in haar midden is, zal zij niet wankelen in de stormen van de eindtijd. God zal haar helpen bij het aanbreken van de *morgen*, d.i. de nieuwe dag van Christus' heerschappij, het komende Vrederijk (Ps. 46:6).

De gemeente van God heeft echter een specifiek hemelse toekomst. Het herstelde Jeruzalem op aarde zal de tegenhanger zijn van het *hemelse* Jeruzalem, de stad van de levende God, waarvan God de ontwerper en bouwmeester is (Hebr. 11:10). Die lichtstad, de eigenlijke hoofdstad van het Vrederijk, met daarin de troon van God en van het Lam, zal uit de hemel neerdalen en als een hemellichaam boven de aarde blijven zweven. Johannes ziet het nieuwe Jeruzalem neerdalen van God, gereed als een bruid die voor haar man versierd is. Zij is de vrouw van het Lam.

Ja, God zal wonen bij de mensen. Dat is het profetische perspectief dat de Bijbel ons biedt, en dit vergezicht zal in het duizendjarig rijk en in de eeuwige toestand

volledig worden vervuld. God woonde te midden van Zijn volk Israël, en Hij woont nu in de gemeente als een geestelijk huis. Straks zal Hij in het nieuwe Jeruzalem wonen *bij de mensen*, dat wil zeggen: bij de verlost mensheid op de nieuwe aarde. Het onderscheid tussen Israël en de volkerenwereld is dan verdwenen (Openb. 21:3).

Het is altijd Gods wens geweest bij Zijn volk te wonen, en daartoe verlost Hij het steeds uit de macht van de tegenstander. Dat geldt ook voor ons als christenen, die mogen weten gekocht en betaald te zijn met het bloed van Christus. Wij zijn Gods eigendom en wij zijn tot Hem gebracht, om voor altijd bij Hem te wonen en Hem groot te maken. Zo voorziet Hij ook in onze behoeften. Zo is er ook *nu* een rivier, vol van water, vol van vrede, vol van vreugde, waaruit wij mogen putten. Die rivier verheugt de stad van God: dat is in de huidige bedeling van de genade de gemeente van de levende God, het geheel van alle ware gelovigen (Matt. 5:14; 1 Tim. 3:15).

Hebt u nog dorst, innerlijke dorst, dorst naar God? Ga dan naar Christus, en drink! Het levende water wordt u nog steeds aangeboden om niet. U moet echter wel naar Hem toegaan en drinken (Joh. 7:37-39). Hij wil u het nieuwe leven geven en de inwoning van Zijn Geest, zodat uw dorst wordt geleest en er ook stromen van levend water uit uw binnenste zullen vloeien.

*U bent de Bron van liefde en zegen,
die in het heiligdom ontspringt;
zalig is hij die op zijn wegen,
ja, eeuwig van Uw volheid drinkt.*

5. Groeien als een olijfboom in Gods huis

‘Maar ik zal zijn als een bladrijke olijfboom in het huis van God’.

Psalm 52:10

Doëg de Edomiet

David heeft deze psalm gedicht naar aanleiding van wat hem is overkomen toen hij nog maar kort op de vlucht was voor Saul, die hem wilde doden. David had afscheid genomen van zijn boezemvriend Jonatan, die hem helaas niet kon volgen in zijn vernedering en die ten slotte ook niet deelde in zijn verhoging en stierf met Saul.

David kwam te Nob bij de priester Achimelek, zoals wij kunnen lezen in 1 Samuël 21:1-9, en daar had hij een korte rustpauze. Hij at met zijn mannen van de toonbroden en kreeg ook een wapen mee dat bewaard werd in het heiligdom, namelijk het zwaard van Goliat. Helaas was er op die dag ook een handlanger van Saul in de buurt, Doëg de Edomiet. David had onmiddellijk al het vermoeden dat deze hem aan Saul zou verraden. Dit werd inderdaad bewaarheid en de geschiedenis eindigde op dramatische wijze, doordat vele priesters werden vermoord door Doëg en de stad Nob volledig werd uitgeroeid.

In psalm 52 brengt David echter zijn *geloofsvertrouwen* tot uitdrukking. Enerzijds was hij er volkomen van overtuigd dat God Doëg zou weten te

vinden en hem zou oordelen. Anderzijds twijfelde hij er geen ogenblik aan – ondanks al dit leed – dat God in gunst op hem neerzag. Hoewel hij als een veldhoen op de bergen steeds op de vlucht was voor Saul, verheugde hij zich in Gods nabijheid en wist hij dat hij een vaste plaats had in Gods huis. Niemand kon hem die zegen ontnemen: hij bleef als een groene olijfboom in Gods tegenwoordigheid!

Elders in de Schrift vinden wij dat het beeld van het *gras* op het veld wordt gebruikt om de vergankelijkheid van de mens en de kortstondigheid van het leven aan te duiden. Een *boom* bezit meer kracht en bestendigheid; hij biedt bescherming en hij draagt ook vrucht. Koning Nebukadnessar wordt vergeleken met een grote en sterke boom in Daniël 4. De rechtvaardige is als een boom, geplant aan waterstromen (Ps. 1:3). Wie zijn vertrouwen op de Heere stelt, is als een boom die aan het water geplant is en waarvan het loof groen blijft (Jer. 17:7-8).

Een boom geplant in het heiligdom

Een andere passage, die veel overeenstemming vertoont met het vers dat nu onze aandacht heeft, is psalm 92:13-15. Daar wordt de rechtvaardige vergeleken met een palmboom en een ceder van de Libanon. Waar staat deze boom? Hij is geplant *in het huis van de Heere*, en hij blijft fris en groen dankzij zijn verbinding met de Levensbron!

David spreekt hier echter over een bladerrijke *olijfbom* in het huis van God, een beeld dat na de ballingschap ook wordt gebruikt voor Jozua en Zerubbabel in Zacharia 4. Zij waren de twee olijfbomen, de twee gezalfden (lett. ‘zonen van olie’), die bij de Heere van heel de aarde stonden, en zij voorzagen de kandelaar van de nodige olie. Dat wil zeggen: zij hielden het licht van het getuigenis in het huis van God in stand door de werking van Gods Geest. De olie is in de Schrift immers een bekend beeld van de werkzaamheid van de Geest. Koningen en priesters in Israël werden gezalfd met olie, en zo is de gelovige nu gezalfd met de Heilige Geest (2 Kor. 1:21; 1 Joh. 2:20).

Het beeld van de olijfbom geeft aan dat die zalving niet slechts een *uiterlijke* zaak is. De gelovige is zelf als het ware een bron van olie geworden. De Geest woont in hem en Hij gebruikt hem als een werktuig, een ‘vat’ tot zegen van

anderen. Zoals David zichzelf als een bladrijke olijfbom beschouwde, zo vertoont de christen de kenmerken van het nieuwe leven, de vrucht van de Geest, omdat hij geplant is aan stromen van levend water.

Verder is de plek van de boom *in het huis van God*, wat ook heel opmerkelijk is. In de tempel van Ezechiël vindt de tempelbeek haar oorsprong in het heilige (Ezech. 47:1-12). God is de Bron van levend water voor Zijn volk. Wie in Zijn nabijheid is geplant, zal zeker vrucht dragen. De gelovige heeft een vaste, blijvende plaats in het heiligdom. Hij bevindt zich in Gods directe tegenwoordigheid, geworteld en opgebouwd in Christus (Ef. 2:11-22; Kol. 2:7).

Er zijn dus drie aspecten: (1) de *plaats*, (2) de *aard* en (3) de *conditie* van de boom. De boom bevindt zich in het huis van God, het is een olijfbom, en hij is fris en groen. Het is wonderlijk dat David zichzelf in dit beeld herkende, terwijl zijn leven voortdurend gevaar liep. Zijn geloofsvertrouwen stelde hem hiertoe in staat. Te midden van alle gevaren kon hij schuilen bij God, die al zijn omzwervingen kende en al zijn tranen telde. De vijand was machtig, maar wat kon hij ondernemen tegen de almachtige God?

Het vlees begeert tegen de Geest

Er is nog iets waarop ik wil wijzen. De tegenstelling tussen Doëg en David doet ons denken aan het nieuwtestamentische contrast tussen vlees en Geest. Wat het vlees bedenkt, is vijandschap tegen God. Zij die in het vlees zijn, kunnen God niet behagen (Rom. 8:1-13). Want het vlees begeert tegen de Geest, en deze staan tegenover elkaar (Gal. 5:17). Doëg was een Edomiet, een afstammeling van Esau, die een 'ongoddelijke' wordt genoemd (Hebr. 12:16 HV). Esau koesterde een bittere haat jegens de man die de zegen van God zou beërven. Doëg was ook een toonbeeld van haat en vijandschap ten opzichte van de man naar Gods hart, Gods gezalfde, degene die begiftigd was met de Geest. Doëg was een *natuurlijk* mens; gedreven door afgunst en haat, trad hij in de voetsporen van zijn voorvader Esau, die Jakob wilde doden. Het is dezelfde tegenstelling als die tussen Ismaël en Isaak: degene die naar het vlees was geboren, vervolgde hem die naar de Geest was (Gal. 4:29).

Dat wat het vlees bedenkt, de dood is, wordt inderdaad op droevige wijze geïllustreerd door het feit dat Doëg dood en verderf zaaide onder de priesters

van Nob (1 Sam. 22:6-19). De werking van het vlees en de invloed van wetticisme en judaïsme geven altijd de doodsteek aan priesterlijke activiteit in het huis van God, de aanbidding in geest en waarheid die in de gemeente aan God wordt gebracht. De maatstaven van het vlees zijn nu eenmaal niet in overeenstemming te brengen met die van de Geest. Dit betekent echter niet dat het vlees altijd de overwinning behaalt! Zo leek het wel toen de priesters door Doëg waren uitgeroeid en slechts één van hen ontkwam. Dat was Abjatar, die naar David vluchtte (1 Sam. 22:20-23). Maar er was nog een 'priester', een 'aanbidder' overgebleven: dat was *David*, die zeker wist dat niemand hem zijn plaats in het heiligdom zou kunnen ontnemen. Hij bleef wonen als een groene olijfboom in het huis van God, en hij bleef vertrouwen op Gods goedheid. Wat een voorbeeld voor ons!

6. Mozes als de herder van Gods volk

*‘U leidde Uw volk als een kudde
door de hand van Mozes en Aäron’.*

Psalm 77:21

Gods kudde

God leidde Zijn volk als een kudde door de hand van Mozes en Aäron. Daarmee besluit Asaf de psalm waarin hij terugdenkt aan al Gods machtige daden in het verleden en troost hieruit put voor het heden. De conclusie van al zijn overpeinzingen is, dat hij mag rusten in Gods trouwe zorg voor Zijn volk. God heeft het als een zorgzame Herder geleid en met Zijn machtige arm verlost.

Hoe heeft Hij dat gedaan? Hij heeft dat gedaan door middel van de instrumenten die Hij daartoe had gekozen, namelijk door de hand van Mozes en Aäron. Niet alleen door de hand van Mozes en ook niet alleen door de hand van Aäron, maar door de hand van beide leiders.

Mozes was met name de grote profeet en leraar, de wetgever van Israël. Hij deelde de Israëlieten de woorden mee, die de Heere tot hem sprak. Aäron was de hogepriester van het volk en hij trad voor hen tussenbeide bij God. Hij

kwam met de offers van de Israëlieten bij God en bood die aan op het altaar, opdat zij welgevallig zouden zijn in Zijn oog. En vanuit die heerlijke plaats in Gods tegenwoordigheid keerde hij ook terug tot het volk om het namens God te zegenen en Zijn naam op de Israëlieten te leggen (Num. 6:22-27).

Onze Apostel en Hogepriester

Welnu, beide typen vinden hun vervulling in Christus, de overste Leidsman van het geloof en de grote Herder van de schapen. Hij is zowel de Apostel als de Hogepriester van onze belijdenis (Hebr. 3:1). Hij is de Apostel, de door God gezonden Leraar, die de waarheid van God in volle omvang – ja, God Zélf – op aarde heeft geopenbaard.

Na Zijn opstanding uit de doden en Zijn verheerlijking in de hemel heeft Christus dit werk voortgezet door de Heilige Geest, die Hij vanuit de hoge over Zijn volk heeft uitgestort. De Geest van Christus heeft de discipelen de reeds geopenbaarde waarheid in herinnering gebracht; en verder heeft Hij hen in de héle waarheid geleid, opdat zij die onder goddelijke inspiratie op schrift zouden stellen (Joh. 14:26; 16:13; 1 Kor. 2:10-13).

Christus is echter ook onze Hogepriester, die eens en voor altijd het verzoeningswerk voor de zonden heeft volbracht en nu in het hemelse heiligdom is om voortdurend voor ons tussenbeide te treden. Hij pleit voor ons en Hij heeft begrip voor onze zwakheden. Hij kent onze omstandigheden volledig, Hij kent de verzoeken die wij onderweg ontmoeten en Hij doorgrondt al onze problemen en zorgen. Want al die dingen heeft Hijzélf ondervonden tijdens Zijn leven op aarde en Hij bezit er volmaakte goddelijke kennis van.

Let wel: Christus' hogepriesterschap betreft nu niet onze zonden, maar onze *zwakheden*. Hij is éénmaal geofferd om de zonden van velen te dragen, maar Zijn voortdurende medelijden geldt onze zwakheden en gebreken. Hij bidt voor ons, opdat wij niet zullen bezwijken in de beproevingen en de verzoeken die wij telkens ontmoeten. Wanneer wij toch vallen en zondigen, dan is Hij tevens werkzaam als onze Voorspraak bij de Vader om de verbroken gemeenschap te herstellen (1 Joh. 2:1).

Het hogepriesterlijke werk van Christus heeft dus betrekking op de zorgen en moeiten waarmee wij te maken hebben op onze reis door de 'woestijn',

de pelgrimstocht door de wereld naar het hemelse vaderland dat ons wacht. Christus pleit voortdurend voor ons bij de troon van God, die geen oordeelstroon meer voor de Zijnen is maar een genadetron, 'opdat wij barmhartigheid ontvangen en genade vinden tot hulp op de juiste tijd' (Hebr. 4:16). Hij zorgt ervoor dat wij het einddoel van de reis bereiken, want Hij is machtig om ons volledig te behouden doordat Hij altijd leeft om voor ons te pleiten (Hebr. 7:25). Wat onze positie in Christus betreft, zijn wij al door Gods genade volkomen behouden (Ef. 2:8). Maar wat onze wandel aangaat, hebben wij het hemelse einddoel nog niet bereikt en hebben wij tot het einde toe behoefte aan de hulp die het hogepriesterschap van Christus ons biedt.

Zoals God het volk Israël leidde door de hand van Mozes en Aäron, zo leidt Hij de Zijnen nu door de machtige hand van Christus als de grote Leraar en de grote Priester. Wij hebben het onderwijs van Zijn Woord nodig, maar wij hebben ook behoefte aan Zijn priesterlijke tussenkomst om daadwerkelijk overeenkomstig de wil van God te handelen en te wandelen. Wat een genade is het, dat God in deze beide behoeften heeft voorzien.

In Hebr. 4 worden het Woord van God en het hogepriesterschap van Christus ook *samen* genoemd, omdat zij elkaar aanvullen. Het Woord is levend en krachtig, het oordeelt zelfs de diepste gedachten van het hart. Maar naast dit onderwijs bezitten wij de troost van Christus' hogepriesterschap, dat genade en kracht geeft om in overeenstemming met het Woord te leven. Op die wijze leidt God de Zijnen, en Hij leidt hen als een kudde. God heeft Zijn héle volk op het oog. Wij hebben elkaar nodig en God wil ons samen leiden naar de grazige weiden en de stille wateren van het Woord. Vormen wij zo samen een kudde die luistert naar de stem van de goede Herder? Treden wij in het spoor dat Hij ons aanwijst?

Mozes als wetgever en voorbidder

God leidde Israël als een kudde door de hand van Mozes. Mozes was een ervaren herder, die veertig jaar lang in Gods leerschool was geweest toen hij de kudde van zijn schoonvader Jethro hoedde. In die periode van zijn leven had God het al zo geleid, dat hij de kudde door de woestijn heen leidde tot aan de berg van God (Ex. 3:1). Dit herhaalde zich in de laatste veertig jaar van zijn leven, toen hij het volk van God dwars door de woestijn mocht voeren

naar de berg van God (Ex. 3:12; 18:5; 19:4-6). Daar verkeerde het volk in Gods tegenwoordigheid en luisterde het naar Zijn stem. God sprak bij de Sinai tot de Israëlieten door middel van Mozes en ook op de verdere reis door de woestijn maakte Hij hun Zijn gedachten bekend door de mond van deze trouwe dienstknecht.

Het bleek echter al gauw dat dit éérste belangrijke middel niet voldoende was om het volk op het rechte pad te leiden. Israël faalde direct al bij de Sinai. Het overtrad Gods geboden en verviel tot afgoderij aan de voet van de berg, terwijl Mozes zich nog op de berg bevond om Gods bevelen in ontvangst te nemen! Priesterlijke voorbede was in deze ernstige situatie de enige weg die overbleef om het volk te sparen voor het oordeel van God. Dat zien wij dan ook gebeuren in Exodus 32-34. Mozes beklom de berg weer om voor het volk tussenbeide te treden en alleen door zijn voorbede vond het genade in Gods oog.

De noodzaak van het priesterschap

Het priesterschap was dus het *tweede* middel dat God gebruikte om Zijn volk te leiden. Mozes nam in deze geschiedenis in feite de plaats van de priester Aäron in, die zelf ongeschikt was om deze taak te vervullen vanwege zijn aandeel in de verering van het gouden kalf. Mozes was hier zowel wetgever als priester en verenigde de beide taken in zijn persoon, zoals dit later in volmaaktheid het geval zou zijn met Christus Zelf.

In het vervolg van Israëls geschiedenis verrichtte Aäron echter wel weer zijn priesterdienst ten behoeve van het volk, dat telkens weer faalde en weigerde te luisteren naar Gods stem. Denken wij maar aan de opstand van Korach, Datan en Abiram in Numeri 16. Israël zou verteerd zijn door het oordeel, wanneer Aäron niet met reukwerk tussenbeide was gekomen. Het is ook opmerkelijk dat *na* deze gebeurtenis de plaats en de betekenis van het priesterschap van Aäron duidelijk geaccentueerd worden in Numeri 17 en 18.

Het priesterschap was dus de noodzakelijke aanvulling op het éérste middel dat God had gegeven om Zijn volk te leiden: Zijn wetten en geboden. Het onderwijs van het Woord werd ondersteund en bekrachtigd door de hulp van het priesterschap. Het priesterschap is nodig om de kudde van God in het rechte spoor te houden. Dit is van praktisch belang voor gelovigen die in onze

tijd zorg dragen voor de kudde van God, voor oudsten en herders die de kudde weiden. Zij moeten eraan denken dat het niet hun eigen kudde, maar de kudde van *God* is, die thuishoort bij 'de berg van God'. Dat wil zeggen: zij behoren de kudde in Gods tegenwoordigheid te brengen. Maar dat is nog niet voldoende. Zulke herders moeten ook voorbidders worden, die pleiten op Gods genade en trouw voor de Zijnen en zodoende op priesterlijke wijze voor hen tussenbeide treden.

Gods weg is wonderbaar

Laten wij nu nog een ogenblik terugkeren naar de psalm die Asaf dichtte, terwijl hij nadacht over Gods leiding ten aanzien van Zijn kudde. Hij kon die leiding niet doorgronden, maar er waren twee dingen die wel voor hem vaststonden. Ten eerste beseftte hij dat Gods weg in *heiligheid* was (of: in het heiligdom) (Ps. 77:14). God leidt Zijn volk overeenkomstig de eisen van Zijn eigen heiligheid, en daarom kan het nodig zijn dat het langs moeilijke wegen gaat. De tuchtiging is echter tot ons nut, opdat wij aan Gods gedachten zouden beantwoorden en 'aan Zijn heiligheid deel zouden krijgen' (Hebr. 12:10).

In de tweede plaats begreep Asaf dat Gods weg *in de zee* was en Zijn pad in grote wateren, zodat Zijn voetsporen niet werden gekend (Ps. 77:20). Gods leiding met Zijn volk is vaak verborgen en Zijn wegen zijn niet altijd te doorgronden. Wij kunnen God ook niet ter verantwoording roepen vanwege Zijn daden, zoals Job dat meende te kunnen doen. Dwars door alle omstandigheden heen die de Zijnen kunnen bedreigen, leidt Gods weg echter naar de overzijde van de zee; en dáár bezongen Mozes en de Israëlieten Gods lof.

Asaf putte troost uit deze zekerheid. Dat mogen wij ook doen als wij nadenken over Gods weg met Zijn volk en tot Hem roepen met het oog op de toestand van verval waarin Zijn gemeente op aarde verkeert. Gods weg is volmaakt en Hij bezit nog steeds de middelen die nodig zijn om ons te leiden. Maar de vraag is of wij ons echt laten leiden als Zijn kudde 'door de hand van Mozes en Aäron', door de *beide* voorzieningen die God ons heeft gegeven: het Woord en het priesterschap van Christus. Op menselijke hulpmiddelen kunnen wij niet bouwen.

7. Gebed in doodsgevaar

*'Ik echter, ik roep tot U, HEERE,
mijn gebed komt U tegemoet in de morgen'.*

Psalm 88:14

Deze psalm is een ernstig gebed op de rand van de dood. De dichter had mogelijk een dodelijke ziekte. Zijn toon is uiterst somber. Hij is volkomen aan het einde van zijn krachten. Hij voelt zich alleen, want vrienden zijn door God van hem verwijderd. Bovendien verbergt God Zelf Zijn aangezicht voor hem. Alles lijkt duister om hem heen. Is er dan echt geen enkele lichtstraal meer? Is er niemand die zich zijn ellende aantrekt? Ja, kennelijk toch wel. De psalmdichter blijft bidden en hopen, en roepen tot zijn God. Ondanks alles zegt hij: 'Ik echter, ik roep tot U'.

Eigenlijk is dit een groot wonder, het is het wonder van de kracht van het geloof. Iemand die zo in de put zit, die zo ziek en eenzaam is, en toch blijft bidden en met al zijn vragen tot God blijft gaan. Dit kan niemand uit zichzelf opbrengen. Voortdurend roept hij de HEERE aan, de eeuwig Getrouwe (vs. 10). Hij roept dag en nacht tot de God van zijn heil (vs. 2). Wat een voorbeeld van geloof en godsvertrouwen is deze man! Laten wij dit ter harte nemen, hoe moeilijk de omstandigheden misschien ook zijn.

Maar zien wij in hem ook niet een Ander, en wel de Mens Christus Jezus? Mogen wij niet denken aan Hem die in Getsemane onder sterk geroep en tranen gebeden en smekingen offerde aan Zijn God, die Hem uit de dood kon

redden? Horen wij Hem niet uitroepen op de heuvel Golgota: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?' Het was voor u en voor mij dat Hij al dit lijden onderging, het was om verloren zondaars te verlossen van de dood en met God te verzoenen. Hebt u Hem vandaag al hiervoor gedankt?

8. Welzalig!

‘Welzalig het volk dat de klank van de bazuin kent’.

Psalm 89:16

Wie wil er niet graag een gelukkig leven leiden? Ieder mens is immers op zoek naar geluk. Om waarachtig geluk te kunnen vinden, moeten wij echter schuilen bij God en luisteren naar de klank van Zijn Woord. Dat geeft echt geluk, diepe innerlijke vreugde. God is onze Schepper, en Hij wil ook onze Verlosser zijn.

De vrome dichter was zich daarvan bewust en hij wilde zijn volk dan ook de weg wijzen. Israël moest zijn heil zoeken bij God en bij de gezalfde koning uit het huis van David. Voor ons is het niet anders. Wij vinden het ware geluk niet in onszelf of in onze omstandigheden, maar slechts daar waar men Jezus ziet, de Gezalfde, de Man naar Gods hart.

Deze psalm laat ons inderdaad iets zien van Christus, de grote Zoon van David, met wie God een eeuwig verbond had gesloten. David was de man naar Gods hart, en zijn koningschap was het bewijs van Gods blijvende gunst en goedheid jegens Zijn volk. In de uitverkoren koning, die het volk als een schild behoeft voor gevaren, toonde God hun Zijn onverdiende liefde en trouw.

Dit principe geldt ook nu nog. God toont ons al Zijn gunst en goedheid in Christus, de grote Zoon van David. Hij is de ware David en de ware Salomo. Zijn komst geeft aanleiding tot eeuwige vreugde en blijdschap. De jubelklank

van de Koning, d.i. de vreugde over Hem, mag ook vandaag bij ons gevonden worden (vgl. Num. 23:21). Welzalig het volk dat de klank van de bazuin kent!

Dit vers is waarschijnlijk ook een verwijzing naar het blazen op de bazuin op Israëls vreugdedagen, de feesttijden en het begin van elke nieuwe maand. Wij kunnen hierbij vooral denken aan de aankondiging van het jubeljaar, het vijftigste jaar dat op de Grote Verzoendag werd ingeluid met bazuingeschal (Lev. 25:9). Dit spreekt van het herstel van het volk Israël in de eindtijd. Zij zullen Hem aanschouwen, Die zij doorstoken hebben (Zach. 12:10). Zij zullen over Hem rouw bedrijven en in Hem geloven. Israël zal het Beloofde Land in bezit nemen en delen in de vrijheid van het Vrederijk.

Luisteren wij zo naar de blijde klanken, de bazuin van Gods Woord? Dit Woord roept ons toe: Heil de gezalfde Koning, Zijn Koninkrijk komt! Dan zijn wij welzalig. De bazuin zal trouwens ook nog op een andere wijze voor ons klinken, namelijk bij de opname van de gemeente. Want wij zullen veranderd worden en voor altijd bij de Heer zijn (1 Kor. 15:51-52).

9. David als Gods knecht

*'Ik heb David, Mijn dienaar, gevonden;
met Mijn heilige olie heb Ik hem gezalfd'.*

Psalm 89:21

Na de intocht in het land Kanaän duurde het nog honderden jaren voordat Israël een koning kreeg; dit ging dus niet vanzelf. God heeft om zo te zeggen lang gezocht, voordat Hij iemand vond die geschikt was voor die taak. Dat was David, die hier ook een 'held' wordt genoemd, een 'verkorene uit het volk' (vs. 20). Hij was degene die aan Gods gedachten beantwoordde en tot het koningschap kon worden verheven. God spreekt hier Zijn vreugde over hem uit.

Eigenlijk is het net zo gegaan in de geschiedenis van de mensheid. God heeft lang moeten zoeken, wel duizenden jaren lang, voordat Hij een Mens vond die geschikt was om heil te brengen aan een wereld verloren in schuld. In de volheid van de tijd zond God Zijn eigen Zoon om ons te redden van het eeuwig verderf.

Christus heeft bloed en vlees aangenomen en Hij is aan de mensen gelijk geworden (Fil. 2). Deze sterke Held, onze Heer Jezus Christus, was de grote Zoon van koning David. Hij was waarachtig God, maar tevens waarachtig Mens. De Vader vond in Hem Zijn welbehagen. Hij was Gods Uitverkorene, Zijn Dienstknecht.

Zoals David gezalfd werd met heilige olie, zo werd Christus gezalfd met de Heilige Geest en met kracht. Maar hoewel Hij de Man naar Gods hart was, moest Hij de lijdende Knecht van de Heere worden – zoals vooral Jesaja 53 laat zien. Hij daalde neer in dood en graf en gaf Zijn leven tot een losprijs voor velen.

God Zelf vestigt onze aandacht op Hem, in deze psalm maar ook elders. De héle Schrift getuigt van Hem. God zegt eigenlijk telkens opnieuw tegen ons: 'Zie, Mijn Knecht, Die Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Wie Mijn ziel een welbehagen heeft' (Jes. 42:1). Wie is Hij voor u? Wat betekent Hij voor mij?

10. Redenen om te zingen

*'Zing voor de HEERE een nieuw lied,
want Hij heeft wonderen gedaan'.*

Psalm 98:1

Ook wij mogen een nieuw lied, een nieuw gezang zingen. Het is het lied van de verlossing, dat allen die de Heere Jezus persoonlijk kennen als hun Heiland, op aarde al kunnen zingen. Toen de Israëlieten uit Egypte waren verlost, zongen zij tot eer van God, Die de farao en zijn legermacht in de zee had gestort. Zo kunnen wij zingen tot eer van God, Die in en door Christus grote dingen voor ons heeft gedaan en nieuw leven heeft geschonken.

God heeft voor ons, als gelovigen die behoren tot de gemeente, grote wonderen van verlossing verricht en een volkomen overwinning op de vijand behaald. Want op het kruis heeft Christus, toen Hij als de schijnbaar Machteloze in de dood ging, de satan verslagen en openlijk over de macht van de boze getriomfeerd (Kol. 2:14-15).

God heeft Zijn heil nu bekendgemaakt en Zijn gerechtigheid getoond in de dood, de opstanding en de verheerlijking van Christus aan Zijn rechterhand in de hemel (vgl. vs. 2). Daarom kunnen wij als verlost en genadigen het nieuwe lied zingen. God ziet ons in Christus in genade aan, en Hij heeft ons met weldaden overladen. Hij schonk ons eeuwig leven. Christus stierf en Hij is weer opgestaan uit de doden; dat maakt ons heil nu zeker. Dit is het hart van het evangelie

(1 Kor. 15:3-4). Zouden wij dan geen danklied aanheffen tot eer van onze God en Vader?

Het is fijn dat Christus Zelf in de gemeente van de verlostten het nieuwe lied aanheft (vgl. Ps. 22:23; 40:4). Zingt u met Hem mee? Prijst u de Vader voor de komst van Zijn Zoon en het werk dat Hij heeft volbracht? Laten wij van harte instemmen met dit eeuwige loflied, dat in de hemel op volmaakte wijze zal worden gezongen (Openb. 5:9).

Ondertussen spreekt deze psalm ook over de komende heilstijd voor Israël en de openbaring van Gods heil voor alle volken op aarde, zoals dit straks gestalte zal krijgen in het Vrederijk. Christus komt om de wereld te oordelen in gerechtigheid en de volken in rechtmatigheid (vs. 9). Dat toekomstperspectief geeft óók aanleiding tot lof en dank, omdat elke knie zich dan zal buigen en elke tong zal belijden dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid van God de Vader (Fil. 2:10-11).

11. Alle vlees is als gras

*‘De sterveling – zijn dagen zijn als het gras,
als een bloem op het veld, zo bloeit hij.’*

Psalm 103:15

De Bijbel gebruikt het beeld van het gras om de sterfelijkheid en de vergankelijkheid van de mens aan te duiden, die immers door God uit de aardbodem is gevormd (Gen. 2:7; 3:19). Het geeft de teerheid en de broosheid van het menselijk bestaan aan. Het gras verdort, zodra de hete oostenwind erover waait, en de bloem valt af. Zo komt er ook snel een einde aan ons leven en keren wij terug tot stof, wanneer de Heere dit in Zijn wegen zo beschikt (Pred. 3:20; 12:7). Zelfs van de schoonheid en de aantrekkelijkheid van het leven blijft er dan niets over. Het verwelkt als een bloem, zoals de profeet Jesaja ook opmerkt (Jes. 40:6-8).

David was niet de eerste die dit beeld gebruikte. Job maakt dezelfde vergelijking: ‘De mens, geboren uit een vrouw, is kort van dagen en verzadigd van onrust. Als een bloem komt hij op en hij verwelkt’ (Job 14:1-2). Mozes gebruikt dit beeld ook (Ps. 90:5-6). De psalmdichters verwijzen ook naar de reeds genoemde gedeelten uit Genesis. De mens is een sterveling, die gemaakt is uit het stof van de aarde en daarheen terugkeert. Hij vergaat door Gods toorn.

Mozes heeft dit ondervonden toen het morrende volk in de woestijn telkens werd getroffen door Gods oordelen. Toch stelde hij zijn hoop op Gods goedheid en de duurzaamheid van Zijn werk. En dat is ook de hele teneur van psalm 103,

waarin David de rijkdom en de eeuwige standvastigheid van Gods goedheid bejubelt, die de kortstondigheid en de zondigheid van het menselijke bestaan veruit overtreft.

Het treft ons echter dat dit beeld van het gras ook voorkomt in de voorgaande psalm, die betrekking heeft op het lijden en de verhoging van de Messias: 'Mijn hart is geslagen en verdord als gras. (...) vanwege Uw gramschap en Uw grote toorn, want U hebt mij hebt opgetild en weer neergeworpen. Mijn dagen zijn als een langer wordende schaduw en ik verdor als gras' (Ps. 102:5, 11-12).

In het Nieuwe Testament wordt psalm 102 heel duidelijk toegepast op *Christus*. Hij ging in de dood en Hij werd getroffen door Gods toorn; maar wij kennen Hem nu als de Opgestane. Aan Zijn jaren komt geen einde en Hij blijft tot in eeuwigheid Dezelfde (vgl. Hebr. 1:10-12 met Ps. 102:26-28). Zijn dagen op aarde zijn weliswaar verkort, want Hij werd weggenomen op de helft van Zijn dagen (vs. 24-25). Zijn leven werd plotseling afgesneden en het verdorde als gras, omdat Hij in ónze plaats het oordeel van God onderging. Maar het heerlijke antwoord van de kant van God was, dat Hij werd opgewekt uit de doden en voor altijd een ereplaats heeft gekregen aan Gods rechterhand in de hoge. Hij stierf en Hij is opgestaan: dat maakt ons heil nu zeker en het heeft tot gevolg dat er voor de gelovige een beter lot is weggelegd dan te vergaan als gras.

Wij zien namelijk dat er iets is dat wél standhoudt, en dit sluit aan bij het contrast dat in psalm 102 wordt getekend. Het gras verdort, de bloem valt af, *maar* het woord van onze God houdt eeuwig stand. Tegenover de vergankelijkheid van de mens staat de ónvergankelijkheid van Gods woord. En in feite moeten wij zeggen dat het hier niet gaat om iets, maar om iemand: het Woord van God, dat standhoudt en blijft tot in eeuwigheid (Jes. 40:8).

Jesaja profeteert immers over de komst van Christus – het vleesgeworden Woord – en over het optreden van de voorloper, Johannes de Doper (Jes. 40:3). Dit gedeelte uit Jesaja wordt tweemaal aangehaald in het Nieuwe Testament, door Jakobus en door Petrus (Jak. 1:10-11; 1 Petr. 1:24-25). Beide auteurs noemen het grote contrast tussen het blijvende Woord en de geringheid van de mens, die als een bloem van het gras vergaat.

Welnu, Christus – het eeuwige Woord – blijft Dezelfde, ook al moest Zijn weg dwars door de dood gaan. Hij *blijft*, zelfs al heeft Hij de plaats ingenomen van

het zondige volk en geleden in de gloed van het oordeel waarvoor niets en niemand kan standhouden. Hij hield stand en Hij heeft langs deze weg ook de Zijnen, voor wie Hij Zijn leven aflegde, in veiligheid gebracht. Onze voeten staan op de Rots en wij zijn deelgenoot geworden van de goddelijke natuur (2 Petr. 1:4). Wij bezitten het eeuwige leven, dat wij ontleen aan Christus, de Zoon van de levende God (Matt. 16:16-18). Wij zijn verbonden met de opgestane Heer, die dood is geweest maar nu leeft tot in alle eeuwigheid!

12. Geestelijke groei in de pelgrimsliederen

'Maar bij U is vergeving, opdat U gevreesd wordt'.

Psalm 130:4

Uit de diepten

In de pelgrimsliederen of opgangsliederen, zien wij hoe God geleidelijk – stap voor stap – verlossing teweegbrengt voor Zijn volk. Allereerst gaat het om de *uiterlijke* verlossing uit de macht van vijanden en de terugkeer naar Sion, de plaats waar God Zijn naam heeft doen wonen. Maar hiermee gaat ook een *innerlijke* verlossing gepaard, een groei in de kennis van God en van Zijn gedachten.

Dat zien wij vooral in de laatste pelgrimsliederen, de psalmen 130 t/m 134, waarin wij ons nu willen verdiepen. De geestelijke groei die wij hier kunnen waarnemen, valt als volgt te typeren:

1. zondebesef en vergeving (Ps. 130);
2. vrede met God (Ps. 131);
3. gemeenschap met God in Zijn woning (Ps. 132);
4. onderlinge gemeenschap in Gods huis (Ps. 133);
5. aanbidding in Gods heiligdom (Ps. 134).

Het *beginpunt* van onze geestelijke groei is het besef dat we verloren zondaars zijn in het oog van God. In psalm 130 horen wij iemand vanuit de diepte van zijn nood tot God roepen: 'Uit de diepten roep ik tot U, o HEERE' (Ps. 130:1). Wie zou voor God kunnen bestaan als Hij onze ongerechtigheden in gedachtenis zou houden en met ons zou doen naar onze zonden? 'Maar bij U is vergeving'. Dat is het heerlijke antwoord op onze nood (Ps. 130:3-4). Er is vergeving te vinden bij de God die ons moet veroordelen, en voor Wie wij niet kunnen bestaan. Hij schenkt die vergeving graag op grond van het verzoeningswerk van Zijn Zoon, Jezus Christus onze Heer. Wat is het praktische resultaat daarvan? Dat ik nu een kind van God ben, Hem mag vrezen en voortaan mag wandelen voor Zijn aangezicht. Ik mag Hem verwachten en mijn vertrouwen volkomen op Hem stellen.

Dit leidt tot de volgende fase in onze geestelijke ontwikkeling: dat wij *vrede met God* krijgen en verder ook in de praktijk van het leven met de *vrede van God* in het hart de weg gaan. In psalm 131 is de dichter helemaal tot rust gekomen, 'als een kind dat de borst ontwend is, bij zijn moeder'. Aan al zijn verlangens is voldaan en hij is gelukkig in de Heere. Of om het met de woorden van het Nieuwe Testament te zeggen: 'Wij dan, gerechtvaardigd op grond van geloof, hebben vrede met God door onze Heer Jezus Christus, door Wie wij ook de toegang verkregen hebben door het geloof tot deze genade waarin wij staan, en wij roemen in de hoop op de heerlijkheid van God' (Rom. 5:1-2). Er is niets meer te wensen overgebleven. Wij hebben vrede mét God, en bovendien vervult de vrede ván God onze harten en gedachten (Fil. 4:7).

In het heiligdom

Het grote heil dat ons ten deel is gevallen, heeft echter niet alleen persónlijke maar ook *gemeenschappelijke* gevolgen. Het is een belangrijke fase in onze geestelijke groei, als wij oog hiervoor krijgen. Op de leer van de rechtvaardiging van de zondaar in de brief aan de Romeinen volgt dan ook in het Nieuwe Testament het punt van onze gemeenschappelijke verantwoordelijkheid als Gods gemeente hier op aarde in de brieven aan de Korintiërs.

Welnu, dit aspect van het heil vinden wij typologisch voorgesteld in psalm 132. God woont op aarde te midden van Zijn verlost en Hij vindt daar Zijn rustplaats: 'Sta op, HEERE, ga naar Uw rustplaats, U en de ark van Uw macht'

(Ps. 132:8). Wij vinden dus niet alleen rust in Hem, zoals wij in de vorige psalm zagen, maar God vindt ook een plaats van rust te midden van hen die Hem toebehoren. Die plek voor Hem mogen en moeten wij voor Hem voorbereiden in de praktijk van het gemeentelven, want dit onderwerp wordt hier belicht vanuit het oogpunt van onze verantwoordelijkheid! Zoals David en het volk de ark van het verbond een ereplaats gaven op de berg Sion, zo moeten wij Christus de plaats geven die Hem toekomt in het midden van de Zijnen. Dat is onze plicht als gelovigen. En dan hangt de verdere zegen ook af van onze gehoorzaamheid aan Gods geopenbaarde wil, hoewel Zijn verkiezende genade de grondslag is van ons heil (Ps. 132:12-18). Zo genieten wij gemeenschap met God in Zijn woning hier op aarde.

Als gevolg hiervan – en dat is het punt dat in psalm 133 aan de orde komt – zullen wij ook volharden in onze onderlinge gemeenschap en als broeders eensgezind samenwonen. Wij vormen dan samen een priesterlijke familie, die van *boven* wordt gezegend. Hiervoor gebruikt de dichter het beeld van de *zalfolie*, die vanaf het hoofd van de hogepriester neerdaalde tot op de zoom van zijn kleren (Ps. 133:2). Zo ontvangen wij van Christus – ons Hoofd in de hemel, de Hogepriester van onze belijdenis – de zalving met de Heilige Geest. De verhoogde Heer heeft Zijn Geest uitgestort over de gemeente. Vervolgens wordt deze hemelse zegen voorgesteld door middel van de *dauw* van de Hermon, die neerdaalt op de bergen van Sion (Ps. 133:3). Hoe dor zou ons geloofsleven zijn zonder de verfrissende en levendmakende werking van de Geest!

Dit alles leidt tot het *hoogtepunt* van onze geestelijke groei in psalm 134, namelijk dat wij als aanbidders tot God komen in het heiligdom met offeranden van lof en dank. Wanneer wij als een familie van ‘priesters’ zo rijk door God zijn gezegend, moeten wij wel tot Hem komen om Hem die offers aan te bieden waarin Hij een welbehagen vindt. En met dit doel is Christus Zelf ook in ons midden en stemt Hij de lofzang aan te midden van de gemeente (vgl. Ps. 22:23; Hebr. 2:12; 10:19-22; 13:15-16).

Merkwaardig is de toevoeging: ‘(...) u die nacht aan nacht in het huis van de Heere staat’ (Ps. 134:1b). Het is nu nog nacht in deze wereld, die Christus heeft verworpen. Maar in Gods heiligdom is het licht; daar brandt het licht van de kandelaar. In het huis van God, de gemeente van de levende God, is het licht omdat de Heilige Geest daar woont en werkt. God wordt daar gediend en geëerd door het volk dat Hij Zich ten eigendom heeft verworven. Daar is het

licht, terwijl de wereld nog in het duister is gehuld. Daar beseft men dat de nieuwe morgen spoedig zal aanbreken en dat Christus zal verschijnen als de Zon van de gerechtigheid. Dan zal Hij namens God de Allerhoogste regeren over hemel en aarde, en zal de zegen zich vanuit Sion uitstrekken tot de einden van de aarde (Ps. 134:3).

Wat een voorrecht is het om nu deze eredienst voor God te hebben in het *heiligdom*, terwijl het nog *nacht* is in de wereld! Aanbidding is het hoogste voorrecht dat wij kennen. Wij waren zondaars, die uit de diepten tot God riepen. Maar Hij heeft ons tot aanbidder gemaakt, die Hem mogen prijzen in de hoogten van het heiligdom. Laten wij dat niet vergeten en Hem steeds de eer brengen die Hem toekomt!

Distributie:

CBC 't Gulden Boek te Houten

Website: www.cbcboek.nl

E-mail: info@cbcboek.nl